

Onsdag 25 april 2007

- d) Studera följderna för miljö och folkhälsa samt juridiska, ekonomiska, sociala, geopolitiska och regionala konsekvenser av de senaste framstegen och framtidsutsikterna.
  - e) Analysera och utvärdera hur gemenskapsrätten på området har tillämpats hittills.
  - f) Knyta lämpliga kontakter och anordna utfrågningar med medlemsstaternas och tredjeländers parlament och regeringar, med andra EU-institutioner och internationella organisationer samt företrädare för forskarvärlden, näringslivet och det civila samhället samt nätverk mellan lokala och regionala myndigheter.
2. Europaparlamentet beslutar att behörighetsområdena för parlamentets ständiga utskott, nämligen att anta, följa upp och genomföra gemenskapslagstiftning på området, skall vara oförändrade. Emellertid kan det tillfälliga utskottet utarbeta rekommendationer om vilka åtgärder eller initiativ som bör tas.
  3. Europaparlamentet beslutar att det tillfälliga utskottets mandattid skall vara tolv månader från och med den 10 maj 2007; i slutet av denna mandattid skall utskottet lägga fram ett betänkande i kammaren, i förekommande fall med rekommendationer om vilka åtgärder eller initiativ som bör tas.
  4. Europaparlamentet beslutar att det tillfälliga utskottet skall bestå av 60 ledamöter.

P6_TA(2007)0152

Skadeståndstalan vid överträdelse av EG:s antitrustregler (grönbok)

Europaparlamentets resolution av den 25 april 2007 om grönboken om skadeståndstalan vid överträdelse av EG:s antitrustregler (2006/2207(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens grönbok om skadeståndstalan vid överträdelse av EG:s antitrustregler (KOM(2005)0672) (grönbok om skadestånd),
- med beaktande av rapporten från kommissionen om konkurrenspolitiken 2004 (SEK(2005)0805),
- med beaktande av sin resolution av den 15 november 1961⁽¹⁾ som svar på ministerrådets begäran att Europaparlamentet skulle rådfrågas om förslaget att utfärda en första tillämpningsförfordning avseende artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget,
- med beaktande av meddelandet från kommissionen om samarbete mellan kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter för handläggning av ärenden som omfattas av artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget⁽²⁾,
- med beaktande av ordförandeskapets slutsatser vid Europeiska rådets möten i Lissabon den 23–24 mars 2000, i Göteborg den 15–16 juni 2001, i Laeken den 14–15 december 2001, i Barcelona den 15–16 mars 2002 och i Bryssel den 20–21 mars 2003, 25–26 mars 2004, 22–23 mars 2005 och 23–24 mars 2006,
- med beaktande av den rapport med titeln "Möta utmaningen – Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning" som högnivågruppen presenterade i november 2004,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget⁽³⁾, kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget⁽⁴⁾ och rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EGT 61, 15.11.1961, s. 1409.

⁽²⁾ EGT C 313, 15.10.1997, s. 3.

⁽³⁾ EUT L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 123, 27.4.2004, s. 18.

⁽⁵⁾ EUT L 24, 29.1.2004, s. 1.

Onsdag 25 april 2007

- med beaktande av de internationella instrument som erkänner rätten till effektivt rättsligt skydd, i synnerhet den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, samt protokollen till dessa konventioner,
- med beaktande av artikel 6 i den europeiska konventionen om skydd av de grundläggande mänskliga fri- och rättigheterna, och protokollen till denna konvention,
- med beaktande av artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ⁽¹⁾,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för ekonomi och valutafrågor och yttrandet från utskottet för rättsliga frågor (A6-0133/2007), och av följande skäl:
  - A. Konkurrenspolitiken har varit en del av den europeiska integrationen från start, och är nyckeln till processen att bygga Europeiska unionen.
  - B. Fri och äkta konkurrens är nödvändig för att de mål som fastställdes i Lissabon- och Göteborgstrategin skall förverkligas och för den inre marknadens överlevnad, för företagens framgångar, för konsumenternas intressen och för Europeiska unionens mål, medan konkurrenshämmande åtgärder skadar dessa mål.
  - C. Artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget är bestämmelser som gäller allmänt och som har direkta effekter och bör tillämpas automatiskt av behöriga myndigheter. Dessa bestämmelser skapar rättigheter mellan privatpersoner, rättigheter som de rättsliga myndigheterna bör försvara effektivt, i enlighet med rättspraxis vid Europeiska gemenskapernas domstol, inklusive dess dom i mål 26/62 ⁽²⁾ (Van Geend & Loos), som framför allt framstår som förelöpare till senare mål.
  - D. I medlemsstaterna handläggs konkurrensreglerna huvudsakligen på offentligrättslig väg. Det finns avsevärda skillnader och hinder i de enskilda medlemsstaterna som kan avhålla potentiella klagande från att väcka skadeståndstalan.
  - E. EG-domstolen anser att det i varje enskild medlemsstats nationella rättssystem skall fastställas vilka domstolar och rättsinstanser som är behöriga när det inte finns några gemenskapsbestämmelser och klara regler om skadelidandes rätt att väcka skadeståndstalan vid nationella domstolar. Vidare skall ingående bestämmelser fastställas om vilka exakta förfaranden som gäller för att tillvarata sådana rättigheter som tillskrivs skadelidande i gemenskapslagstiftningen, under förutsättning att dessa regler inte är mindre fördelaktiga än de som gäller för motsvarande inhemska åtgärder (i enlighet med principen om likvärdighet) och att utövandet av de rättigheter som fastställs i gemenskapslagstiftningen inte blir praktiskt ogenomförbara eller ytterst svåra att genomföra (i enlighet med effektivitetsprincipen).
  - F. Det sällsynta och exceptionella utnyttjandet av möjligheten för privatpersoner att väcka talan vid medlemsstaternas domstolar, i enlighet med förordning (EG) nr 1/2003 visar att det finns ett behov av åtgärder som underlättar väckande av skadeståndstalan. Sådana åtgärder bör öka efterlevnaden av EG:s konkurrenslagstiftning, dock under beaktande av medlemsstaternas olika förfarande- och bevisregler. Detta får inte leda till en situation där företag vars ekonomiska beteende är helt lagenligt utsätts för otillbörliga risker att tvingas betala omotiverade skadestånd eller ändra sitt beteende för att undvika kostsamma tvister.
  - G. Konsumenter och företag som lidit skada i samband med brott mot konkurrensreglerna bör ha rätt till skadestånd.
  - H. Utvecklingen på det civilrättsliga området inom EU, framför allt vad avser möjligheten till rättslig prövning, har inte skett i samma takt som senaste tidens utveckling inom gemenskapens konkurrenslagstiftning för den inre marknaden.

⁽¹⁾ EGT C 364, 18.12.2000, s. 1.

⁽²⁾ Dom i mål 26/62, NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos mot Nederländska skatteförvaltningen (REG 1963, s. 161).

Onsdag 25 april 2007

- I. I mål C-453/99⁽¹⁾ har EG-domstolen, för att garantera att artikel 81 i fördraget tillämpas fullt ut, slagit fast att enskilda personer och företag kan kräva skadestånd för skada som orsakats dem genom ett avtal eller ett handlande som begränsar eller snedvrider konkurrensen.
- J. Nuvarande besvärsmöjligheter vid brott mot EG:s antitrustregler gör det inte möjligt att tillämpa artikel 81 i fördraget fullt ut, i synnerhet när det gäller tillvaratagandet av de skadelidandes intressen.
- K. Många medlemsstater söker finna bättre sätt att skydda konsumenterna genom att tillåta kollektiv talan samtidigt som olika åtgärdsformer kan leda till snedvridning av konkurrensen inom den inre marknaden.
- L. Alla förslag från kommissionen på de områden där kommissionen saknar exklusiv behörighet måste – i enlighet med fördraget – vara förenliga med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.
1. Europaparlamentet påpekar att gemenskapens konkurrensregler skulle sakna avskräckande effekt och deras effektivitet skulle äventyras om de som agerar på ett otillåtet sätt skulle kunna dra fördel av detta på marknaden eller slippa straff för sina lagöverträdelser på grund av att det föreligger hinder för att den drabbade skall kunna begära full ersättning för skadorna. Parlamentet anser att man måste underlätta möjligheten till lagföring både för dem som företräder allmänintresset och för dem som själva drabbats.
2. Europaparlamentet anser att medborgare eller företag som lidit skada på grund av brott mot konkurrenslagstiftningen skall ha möjlighet att kräva skadestånd för sådan skada.
3. Europaparlamentet välkomnar det faktum att EG-domstolen har erkänt att drabbade som orsakats förluster till följd av konkurrensbegränsande beteende har rätt att vidta rättsliga åtgärder, i form av fristående förfaranden eller följdförfaranden, för att kräva skadestånd, och välkomnar därmed grönboken om skadestånd och förberedande arbeten kopplade till denna.
4. För att främja konkurrens snarare än tvister önskar Europaparlamentet att man skall verka för snabba, utomrättsliga uppgörelser i godo och underlätta förlikningar vid skadeståndskrav som föranletts av konkurrensbegränsande beteende. Parlamentet påpekar att det, då skadeståndsbeloppet skall beräknas, kan betraktas som en förmildrande omständighet om den part som anklagas för brott mot konkurrensreglerna gör gällande och kan bevisa att de skador som orsakats har gottgjorts innan förfarandet avslutats. Parlamentet anser även att det är positivt att de myndigheter som skall garantera konkurrensen i Europeiska unionen kan spela en roll för institutionellt skiljeförfarande genom att sköta hanteringen av skiljedomar och i detta sammanhang bland annat utse skiljedomare på begäran av parterna.
5. Europaparlamentet anser därför att det i medlemsstaternas rättssystem skall föreskrivas effektiva civilrättsliga förfaranden som ger möjlighet till att kräva skadestånd för skada som förorsakats genom brott mot konkurrenslagstiftningen.
6. Europaparlamentet anser att möjligheten för privatpersoner att väcka talan bör kompletteras och vara förenlig med offentlig rättstillämpning, vilken i sin tur skulle bli mer strategisk och selektiv till sin natur och kunna fokuseras på de viktigaste frågorna och de mest betydelsefulla målen. Parlamentet anser emellertid att denna ändring av fokus inte får komma att rättfärdiga underbemannade konkurrensmyndigheter.
7. Artikel 81 och artikel 82 i fördraget bör tillämpas enhetligt, oberoende av den beslutande myndighetens administrativa eller rättsliga karaktär. Europaparlamentet anser att de rättsliga myndigheternas beslut måste vara konsekventa och återspegla gemensamma principer om säkerhet och effektivitet så att snedvridningar och inkonsekvens undviks inom EU. Målet bör vara att uppnå förfaranden och en situation som innebär att ett redan befintligt avgörande från en nationell konkurrensmyndighet eller en nationell rättslig myndighet är bindande för alla medlemsstater såvitt parterna och omständigheterna i målet är desamma.

⁽¹⁾ Dom i mål C-453/99, *Courage mot Crehan* REG 2001, s. I-6297 och dom av den 13 juli 2006 i förenade målen C-295/04 till C-298/04, *Manfredi m.fl. mot Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA m.fl.* (REG 2006, s. I-6619).

Onsdag 25 april 2007

8. Europaparlamentet betonar att det är absolut nödvändigt att de rättsliga myndigheterna får utbildning i konkurrensrätt för att säkra domslutens kvalitet, och understryker den grundläggande betydelsen av att låta förhandlingarna ledas av specialiserade instanser eller mycket kvalificerade organ.
9. För att skydda konkurrensen och de drabbades rättigheter anser Europaparlamentet att alla rättsliga myndigheter som tillämpar gemenskapens konkurrensregler när så är nödvändigt skall kunna besluta om interimistiska åtgärder, begära förberedande utredningar och använda sina förundersökningsbefogenheter.
10. I syfte att fastställa relevanta fakta enligt artiklarna 81 och 82 i fördraget bör de nationella domstolarna få befogenheter som är jämförbara med dem som tilldelas gemenskapens konkurrensmyndigheter. Europaparlamentet betonar även att man, för att skapa konsekvens, måste utöka samarbetet mellan medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och de nationella domstolarna och även inbördes mellan de nationella rättsliga myndigheterna.
11. Europaparlamentet understryker att de behöriga myndigheter som tillämpar gemenskapens konkurrensregler bör ha enhetliga kriterier vad gäller fastställande av bevisbördan. Parlamentet påminner om att det kan vara nödvändigt att beakta asymmetrin i den information som parterna har tillgång till. I rättsliga förfaranden bör fakta anses fastställda när den behöriga rättsliga myndigheten är övertygad om att brott föreligger och skador har uppstått och att det finns ett orsakssamband mellan de båda.
12. Europaparlamentet önskar att alla rättsliga myndigheter med ansvar för tillämpning av konkurrensrätten skall få befogenhet att begära tillgång till information som är relevant för skadeståndprocessernas resultat, med förhandshörande av den andra parten utom i brådskande fall, genom proportionerliga och av dessa myndigheter kontrollerade åtgärder. Parlamentet påpekar med tanke på tillgången till information som är relevant för processernas resultat att rätten till yrkessekretess i relationen mellan klienter och advokater under alla omständigheter måste respekteras liksom ekonomiska aktörers affärshemligheter och lagstiftning om offentlig sekretess. Kommissionen uppmanas att så snart som möjligt utarbeta ett meddelande om behandlingen av sekretessbelagd information av myndigheter som tillämpar gemenskapens konkurrenslagstiftning.
13. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att godta att överträdelser som fastställts av en medlemsstats konkurrensmyndighet, så snart som de är slutgiltigt fastställda och i förekommande fall bekräftade i ett överklagande, automatiskt utgör ett prima facie-bevis om skuld i ett civilrättsligt förfarande som behandlar samma fråga, förutsatt att motparten haft rimlig möjlighet att yttra sig i ett administrativt förfarande.
14. Europaparlamentet anser vidare att det är onödigt att på gemenskapsnivå diskutera och föreskriva behovet av att utse sakkunnig.
15. Europaparlamentet anser att den föreslagna förordningen om lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) bör tillhandahålla en tillfredsställande lösning, med undantag för fall då konkurrensbegränsande åtgärder påverkar konkurrensen i mer än en medlemsstat, och att man därför bör överväga att införa en särskild bestämmelse för sådana fall.
16. Europaparlamentet uppmanar de nationella rättsliga myndigheterna att samarbeta när det gäller att skydda sekretessbelagd information och tillämpa reglerna om förmånlig behandling. Om en tvist uppstår avseende åtkomst till och behandling av sådan information som finns tillgänglig för medlemmarna i det europeiska konkurrensnätverket, bör tvisten lösas med beaktande av EG-domstolens tolkning av gemenskapsrätten.
17. Europaparlamentet betonar att ersättningar som tilldöms kärande bör ses som kompensation, och att dessa inte bör överstiga de skador ("damnum emergens") och förluster ("lucrum cessans") som faktiskt lidits, för att undvika obehörig vinst. Hänsyn kan även tas till den skadelidandes förmåga att minska skadorna och förlusterna. Parlamentet föreslår dock att, om det är fråga om karteller, ansvaret hos den första person som samarbetar med konkurrensmyndigheterna enligt reglerna om förmånlig behandling inte bör bedömas som solidariskt med övriga personer som gjort sig skyldiga till regelbrott och att räntor bör beräknas från dagen för överträdelserna.
18. Europaparlamentet anser att alla eventuella förslag till åtgärder måste vara fullt förenliga med medlemsstaternas regler om lag och ordning, i synnerhet när det gäller skadeståndersättning.

Onsdag 25 april 2007

19. Europaparlamentet understryker att medlemsstaterna bör beakta att möjligheten till genomförande av invändning att vinsten ur överträdelsen har överförts på tredje man ("passing-on defence") skulle vara till förfång när det gäller att fastställa skadans omfattning och orsakssambandet.

20. Europaparlamentet instämmer med EG-domstolens rättspraxis enligt vilken alla skadelidande skall ha möjlighet att väcka talan. Medlemsstater som har bestämmelser om indirekt skada bör göra det möjligt för svaranden att använda argumentet att hela eller delar av den vinst som gjorts genom överträdelser har överförts till tredje man ("passing on defence") för att undvika anklagelser om obehörig vinst. Parlamentet noterar att det därför är nödvändigt att ha en mekanism för att ta hand om små klagomål som inges i ett stort antal.

21. Av rättviseskäl samt ekonomiska och tidsmässiga skäl och för att skapa konsekvens bör man enligt Europaparlamentet skadelidande väcka kollektiv talan om de vill, antingen direkt eller via organisationer som arbetar i detta syfte.

22. I många fall kommer det att finnas bristande symmetri avseende kärandens och svarandens resurser i skadeståndprocesser som har sin bakgrund i konkurrensbegränsande beteende. I sådana fall bör käranden inte avskräckas från att väcka talan i välmotiverade skadeståndsmål av rädsla för att bli tvungen att betala höga rättegångskostnader, inklusive motpartens kostnader, om målet förloras. Europaparlamentet föreslår därför att de rättsliga myndigheterna bör ha befogenhet att ta hänsyn till skillnaderna i ekonomisk situation hos parterna och i förekommande fall kontrollera denna aspekt vid rättegångens inledning. Kostnadernas storlek bör beräknas utifrån objektiva och förnuftsbaseade kriterier med beaktande av rättsprocessens karaktär, och omfatta alla kostnader som uppstått genom att det rättsliga förfarandet inletts.

23. Europaparlamentet rekommenderar att det i de program för offentligt stöd som med rätta skulle kunna antas för att underlätta för privatpersoner att väcka talan i skadeståndsmål vid konkurrensbegränsande beteende skall ingå exakta villkor för övervakningen av processen och för återbetalningen av sådant stöd, i synnerhet vid förlikning och då den som brutit mot reglerna döms att betala kostnaderna.

24. Europaparlamentet anser att de nationella bestämmelserna om den tidsperiod inom vilken talan måste väckas vid brott mot gemenskapens konkurrensregler bör innebära att talan måste väckas inom ett år efter det att kommissionen eller en medlemsstats konkurrensmyndighet beslutat att ett brott mot konkurrensreglerna föreligger (eller, om beslutet överklagas, ett år efter det datum då överklagandet avgjorts). Om inget beslut föreligger bör det vara möjligt att väcka talan för brott mot artikel 81 eller artikel 82 i fördraget eller gemenskapens konkurrensbestämmelser när som helst under den period inom vilken kommissionen har rätt att fatta beslut om att bötesbelägga regelbrytaren. Tidsperioden bör upphöra att löpa när en formell förhandling eller medling mellan parterna pågår.

25. Europaparlamentet föreslår att den tidsbegränsning som gäller för att åberopa rätten att kräva skadestånd vid brott mot konkurrenslagstiftningen skall upphävas från den tidpunkt då kommissionen eller konkurrensmyndigheten i en eller flera medlemsstater inleder en utredning om sådant brott.

26. Europaparlamentet påminner om att möjligheten för privatpersoner att väcka talan inte påverkar de befogenheter eller det ansvar som kommissionen tilldelas genom fördraget på konkurrenslagstiftningsområdet.

27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att snarast möjligt anta riktlinjer som kan hjälpa parterna när de skall beräkna de skador de lidit och etablera orsakssamband. Kommissionen bör även ge prioritet åt ett meddelande om rättsliga åtgärder i form av fristående förfaranden med rekommendationer om hur man väcker skadeståndstalan och med exempel som visar på de vanligaste fallen.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en vitbok med detaljerade förslag som underlättar för privatpersoner att vidta rättsliga åtgärder, i form av fristående förfaranden och följdförfaranden, för att kräva skadestånd om de orsakats förluster till följd av beteende som strider mot gemenskapens konkurrenslagstiftning. I nämnda vitbok bör de frågor som tas upp i denna resolution behandlas uttömmande, och i förekommande fall bör en lämplig rättslig ram övervägas. Kommissionen uppmanas även att låta vitboken omfatta förslag om stärkande av samarbetet mellan alla de myndigheter som ansvarar för tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler.

Onsdag 25 april 2007

29. Europaparlamentet anser att alla kommissionsinitiativ som avser den skadelidandes rätt att väcka skadeståndstalan vid nationella domstolar måste åtföljas av en konsekvensutredning.
30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla ett nära samarbete med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna för att undanröja eventuella gränsöverskridande hinder som avhåller EU-medborgare och företag inom EU från att väcka skadeståndstalan i samband med brott mot gemenskapens konkurrensregler i medlemsstaterna. Om nödvändigt bör kommissionen vidta rättsliga åtgärder för att undanröja sådana hinder.
31. Europaparlamentet uppmanar de medlemsstater där medborgare och företag ännu inte har möjlighet att väcka skadeståndstalan att anpassa sina civilprocessrättsliga regler.
32. Europaparlamentet betonar att det bör ha en roll som medlagstiftare när det gäller konkurrens­lagstiftningen, och att det bör informeras regelbundet om frågor som rör privatpersoners väckande av talan.
33. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament samt arbetsmarknadens parter.

P6_TA(2007)0153

Multilateralt avtal om inrättande av ett gemensamt europeiskt luftrum

Europaparlamentets resolution av den 25 april 2007 om förslaget till rådets beslut om ingående av det multilaterala avtalet mellan Republiken Albanien, Bosnien och Hercegovina, Republiken Bulgarien, Europeiska gemenskapen, Republiken Island, Republiken Kroatien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Konungariket Norge, Serbien och Montenegro, Rumänien och Förenta nationernas övergångsförvaltning i Kosovo om inrättandet av ett gemensamt europeiskt luftrum

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till rådet (KOM(2006)0113) ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets resolution av den 17 januari 2006 om fortsatt utveckling av EU:s luftfartspolitik gentemot länder utanför EU ⁽²⁾,
- med beaktande av artikel 103.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Efter anslutningen till EU bör Rumänien behandlas på ett annat sätt än de övriga staterna. Bulgarien omfattas, trots anslutningen, av en säkerhetsrelaterad skyddsklausul och bör därför behandlas som ett tredjeländ.
  - B. Rådet har antagit det provisoriska avtalet i enlighet med kommissionens förslag och detta avtal bör ännu ratificeras av alla avtalsslutande parter.
  - C. Avtalet om ett gemensamt europeiskt luftrum är viktigt som ramavtal för att lösa luftfartsrelaterade frågor, särskilt med länderna på västra Balkan, Island och Norge, och det erbjuder en modell för framtida avtal av detta slag med andra tredjeländer.

⁽¹⁾ Ännu ej offentliggjort i EUT.

⁽²⁾ EUT C 287 E, 24.11.2006, s. 84.